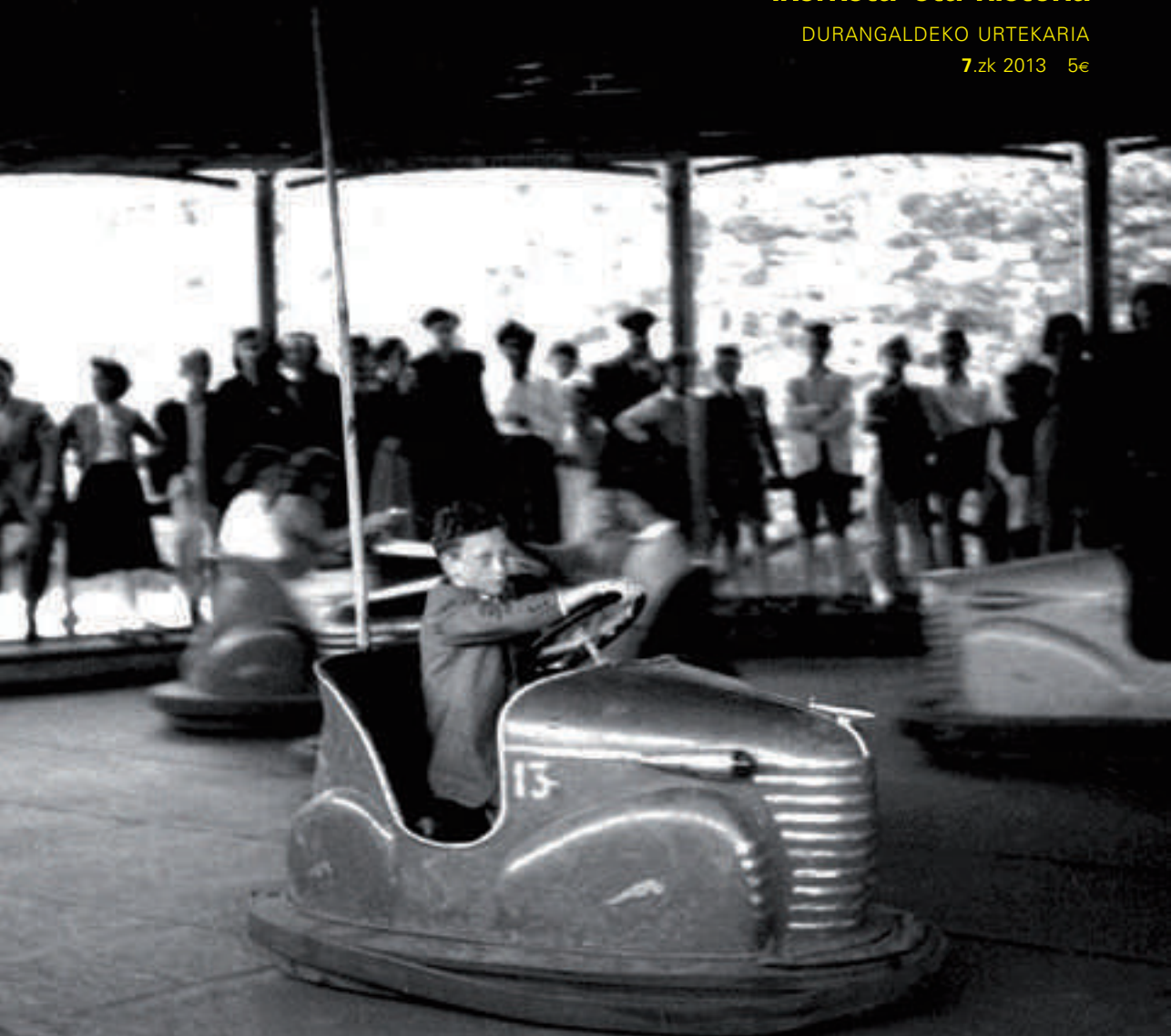

astola

ikerketa eta historia

DURANGALDEKO URTEKARIA

7.zk 2013 5e

AQUELLOS MARAVILLOSOS "SANANTONIOS"

AUZO ELKARTEEN BORROKAK

LA FÁBRICA DE ARMAS DE DURANGO

TXAKOLINA, URTEKO ARDOA?

EL MISTERIO DE MIKELDI

BARRUKO IBILBIDEAK

ARGAZKIAK: TXELU ANGOITIA

Bost gonbidatuek barruko bidezidorretatik eramango gaituzte, sakoneko bidexka apaletatik. Paisaia ikusgarriak alde batera utzita, leku xumeetara eta intimoetara begiratzeko gonbitea egiten digute, eurentzat oso bereziak diren bazterretara gerturatzeko keinua.

Sarritan bakoitzaren haurtzarora egiten dute bidaia. Rilke poeta handiak esan zuenez, horixe omen da "gure aberri bakarra".

Munduko lekurik kutunena denez, euren burua horra loturik dago. Leku hori gure jatorria izango da urliarentzat; helmuga sandiarentzat; eta ametsen lurralde hauskorra berendiarentzat. Ale honetara ekarri ditugun gonbidatuentzat toki horiek Durangaldean daude.

ETXOSTEKO ERREKA

Leku esanguratsu bat topetako esan eustenien,
bapatien nire ume denborara jo neban
eta gure baserrixen etxosteko erre kara
eruen nau bidaitxo honek.
Gaur egunekoa ez da nik ezagututako erreka,
ordukoa baztar zoragarria,
orain galdutakoaren pena sentitzen dot.
Barru-barruen sentitzen dot erre karen zarata,
berarekin jaio nintzen
eta berarekin bizi izan nintzen nagusitu arte.
Uda sasoen makina bat ordu
pasau genduzen olgetan erreka inguruen...
harrixek jaurtiz ura ziprintinduz,
abarketa zahar batzuk jantzi
eta kangreju harrapetan, baiñetan, zapateruek hartzen...
Zenbat gogoeta ordukuek!

AMAIA GORROÑO | BERRIZ

IZURTZAKO FRONTOIA: SALDA BADAGO

1988.ko udaberria zen. Ez dakit zer ospatzen zen Izurtzan baina hara bildu ginen Durangoko bertso-eskolako sei gaztetxo: Munitxa, Zarrabeitia, Ellakuriaga, Esturo Iturriaga eta Elortza ginen alineazioan eta Santi Belar Begi zena gidari. Gutako gehienontzat estraineko aldia zen jendaurrean eta alde zurretik goitik behera prestatu genuen saioa, buruz ikasi genituela bertsoak, alegia. Akats galanta jendaurreko jarduna memoriaren esku uztea saioan majo frogatu genuenez: bertso biren erdiekin osatzen genuen bakarra edo beste gai bati zegokion bertsoarekin erantzuten genion jarritako gaiari, halakoak.

Asteburu hartan, Gerediagak birritan bakarrik antolatu duen euskara hutsezko liburu eta disko azoka suertatu zen Durangon. Milana pezeta eman zizkiguten ordain Izurtzan eta bertara abiatu ginen azaina egin berri genuen taldea. Hertzainakek Salda badago diskoa kaleratu berri zuen (euren diskografiatik bakarra aukeratu behar banu, bera) baina mila eta ehun pezeta balio zituen. Santi Begik eman zizkidan faltan nituen ehunak. Ez dut sekula ahaztuko, Santi Begi.

Gerora, Josu Zabalorekin egin ditugun saltsa ezberdinak tarteko Mekoletara ensaiatzera gindoazen aldiro Izurtzako frontoiaren paretik igarotzean, ezin izan dut lotura egitea ekidin: zelan nire lehenengo plaza euren disko batekin dagoen lotuta eta, frontoian hormabikoa eginez, euskara hutsezko liburu eta disko azoka batekin.

UNAI ITURRIAGA | DURANGO

MARMOLEZKO KANTERA

Toki honek zirrara berezia sortzen dau nigan. Txikitatik izan da nire bizitzaren partein guru hau. Aitaren lan gogorraren testigu izan da. Berari bazkaria ekartera ere sarritan etorria naz. Txikia izanik hemengo harriak izugarri erraldoiak iruditzen zaizkidan..

Gerora bizitzako momentu askotan etorri izan naz hona. Hemendik herriaren ikuspegi desberdina lortzen dalako, herria txiki eta hurrinean ikusten da, eta horrek eguneroko arazoak distantziaz begiratzen laguntzen dau, naturak jartzen dituen soinuekin lagunduta.

Nagusitu naizen ehinean txikitako harri erraldoi hareek ere heuren tamainara bihurtu dira.

M^a PUY INZUNZA | MAÑARIA

LARRABIL

Garaiko gune geografikoa da. Bertatik Durangaldeko mendi gailurrak ikusten dira. Haurra nintzanean, toki hau ortuz eta gari, arto landez inguratuta zegoen. Gaur egun behi eta ardien bazkaleku da. Ehun urtetik gorako arte eta haritzak tartean direlarik.

la egunero bertaratzen naz. Bertan lasaitasuna eta barne bakea aurkitzen dodalako. Eguneroko zereginak ahaztu eta hiriko zaratatik ihes egiteko. Paradisua da eta Jainkoagaz berbaldiak izaten dodaz.

LAZARO MILIKUA | GARAI

MENDRAKA

Txikitán, zibilizazioa Mendrakan bukatzen zela uste nuen, errepidea han amaitzen zelako. Urrunago zeuden basoak eta mendiak ezezagunak eta misteriotsuak ziren niretzat.

Gaur egun ere, Mendraka nire irudimena pixten duen leku bat da.

Baseri honetako horma biluziek berba egiten dutela dirudi. Eszenografia berezi honek bertan bizi ziren pertsonaien bizimodu intimoaren zatiak gogora ekartzen dizkit.

JONE IRAZABAL | ELORRIO